

Kildeskatten: ikrafttrædelse og det skjulte mellemrum.

Når en lov skal i kraft – uden at være i kraft.

Enhver lov har et fundament.

Et tidspunkt, hvor papiret bliver til ret, og ord bliver til virkelighed.

Det tidspunkt kaldes **ikrafttrædelsen**.

Uden ikrafttrædelse er en lov ikke en lov – kun et stykke papir.

Dette er et af de mest grundlæggende principper i dansk ret.

Men i mit arbejde med kildeskatten opdagede jeg at noget, der ikke burde kunne lade sig gøre: muligvis er sket.

Både kildeskatteloven (lov nr. 100 af 1967) og ikrafttrædelsesloven (lov nr. 190 af 1968) mangler en *egen* ikrafttrædelsesbestemmelse.

Den ene lov skal sættes i kraft af den anden.

Men ingen af dem fortæller, hvornår de selv gælder.

Vi står derfor med en helt særlig konstruktion:

- En lov uden ikrafttrædelse.
- En ikrafttrædelseslov uden ikrafttrædelse.
- Og et skattesystem, der forudsætter, at de begge gælder.

Dette er ikke en påstand.

Det er en tekstnær konstatering. Muligvis,

Forslag til lov 100 – en lov uden startknap.

Kildeskatteloven fra 1967 indeholder ingen paragraf om, hvornår den træder i kraft.

Der står blot:

“Ikrafttræden fastsættes ved lov.”

Den lov kommer året efter.

Men lov 100 har ingen egen startdato.

Ingen “virkning fra ...”.

Ingen synlig aktivering.

Den kan kun træde i kraft, hvis en anden lov aktiverer den.

Lov 190 – en ikrafttrædelseslov uden ikrafttrædelse.

Lov nr. 190 af 31. maj 1968 er den lov, der skal aktiverer lov 100.

Den indeholder én måske to sætninger, der er helt centrale:

“Lov nr. 100 af 31. marts 1967 (...) træder i kraft den 1. januar 1970.”

Men lov 190 har et problem:

Den har ingen paragraf, der aktiverer den selv.

Ingen § der siger:

- “Denne lov træder i kraft ...”
- “Ikrafttrædelse: dato ...”
- “Loven gælder fra ...”

Så vi står med en ikrafttrædelseslov, der aldrig selv sættes i kraft i nogen lov eller paragraf. En lov ikrafttrædelse lov uden sin egen ikrafttrædelse.

Der er dog stadig den mulighed at:

Finansministeren fastsætter de nærmere regler, der er nødvendige til lovens gennemførelse.

Dette gennemgår vi i en anden tekst eller PodCast.

For Lov nr. 190 af 31. maj 1968 mangler nemlig også et Ressortministeriets journalnummer. Hvilket man selvfølgelig kan undres over:

Men nu starter vi med det kigge på det skjulte mellemrum.

LBK 185 – en lov bekendtgørelse bliver til en skjult lovgiver.

Når borgeren i dag søger efter hjemlen, finder man kun én kilde:

LBK nr. 185 af 8. maj 1969 – en lovbekendtgørelse udstedt af Skatteministeriet.

Den gengiver § 1 fra lov 190:

“Lov nr. 100 (...) træder i kraft den 1. januar 1970.”

Men en lovbekendtgørelse er ikke en lov.

En LBK er en administrativ sammenskrivning.

Den kan ikke:

- vedtage lov,
- ændre lov,
- eller sætte lov i kraft.

Alligevel er LBK 185 den eneste offentlige retskilde, hvor borgeren kan se, at lov 100 skulle træde i kraft.

Det er LBK'en, altså en lovbekendtgørelse der påstår det.

Ikke loven.

Ikke Folketinget.

Ikke regeringen.

Og dermed sker der noget, der ikke burde ske:

Ikrafttrædelsen af lov 100 ligger ikke synligt i en lov – den ligger i en LBK. Altså en lovbekendtgørelse

Dermed bliver en administrativ tekst i praksis den synlige lovgiver.

Illusionen i konstruktionen.

På papiret:

- Lov 100 træder i kraft efter § 1 i lov 190.
- Lov 190 fremstår i LBK 185's indledning som om den er trådt i kraft, men uden at det fremgår af nogen §.
- LBK 185 er en lovbekendtgørelse og har derfor ingen lovgivende retsvirkning.

I praksis:

- Der findes ingen synlig, dokumenteret ikrafttrædelse af lov 190 i en paragraf om ikrafttrædelse.
- Lov 100's ikrafttrædelse kan kun ses i LBK'en – ikke i lovgrundlaget selv, som borgeren har adgang til.
- Borgeren kan ikke finde en komplet og ubrudt hjemmelskæde.
- Hele konstruktionen bygger på, at den faktiske ikrafttrædelse for borgeren kun fremgår af en LBK, ikke af selve loven.

Resultatet er:

En lov, der træder i kraft i en tekst, der ikke er en lov.

En overgang, der kun eksisterer i en LBK altså en lovbekendtgørelse.

En retskæde, der ikke kan følges til en ikrafttrædelse.

Her kunne, **i l l u s i o n e n** afslører sig selv. Men

Der findes love, som arbejder i stilhed.

Små, tekniske, næsten usynlige bestemmelser, som kun få nogensinde læser.

Kildeskatteloven er ikke en af dem.

Den er en af de store.

En af de love, der bærer hele statens økonomiske infrastruktur.

En lov, der mærkes, selv når ingen læser den.

En lov, der er til stede i hver eneste lønudbetaling,

i hvert eneste skatteår,

i hvert eneste beløb, staten modtager,

i alle ansættelser.

Netop derfor burde den stå synlig og klar.

Tilgængelig.

Kundgjort.

Uomtvistelig.

Men når man søger efter lov nr. 100 af 31. marts 1967,
lovens egen tekst –
så er den der ikke.

Ikke som gældende ret.
Ikke som historisk lov.
Ikke på Retsinformation.
Ikke noget sted, hvor en digital borger kan læse den.

Alt man finder, er et forslag.
Et forstadie.
Et ufuldendt håndværk – ikke det færdige værk.

Og i stedet for loven selv
møder man en bekendtgørelse af lov – altså en LBK:
en administrativ opsummering af noget,
som borgeren ikke kan se i sin oprindelige form.

En bekendtgørelse af lov,
som alle nikker til,
refererer til,
og handler efter,
selvom den muligvis ikke er en lov.

Det skaber en mærkelig stilhed.

En stilhed, hvor alle fortsætter uforstyrret,
som om loven var der –
selv når den ikke vises frem.

Som om det usynlige alligevel var synligt.
Som om der ikke var noget at undre sig over.

Men når man ser direkte på det,
når man faktisk kigger der, hvor loven burde stå –
er der kun et tomt rum.

Et fravær.
Et sted, hvor lovens tekst burde være,
men ikke er.

Og så melder spørgsmålet sig,
enkelt og umuligt at ignorere:

**Hvordan kan det være, at en så central lov
ikke ligger offentliggjort på Retsinformation?**

Det er ikke en anklage.
Blot en konstatering.
En stille undren.

Men nogle gange er det netop undrenen, der afslører noget.
Ikke med dramatik,
men med samme sagte klarhed som i gamle fortællinger:

At man kan blive ved med at kalde noget for lov,
selvom ingen længere kan vise den frem.

At alle kan nikke –
men ingen kan pege.

At alle kan sige “selvfølgelig er den der” –
men ingen kan vise den.

For når en lov,
som gælder for alle,
ikke kan ses af nogen,
bliver den pludselig meget let klædt af.

Ikke af kritik.
Ikke af vrede.
Men af et eneste, stille spørgsmål:

Hvornår er ikrafttrædelsen?

Og måske er det dér –
i fraværet
og i den fælles accept af fraværet –
at illusionen for alvor viser sig.

Når sproget afslører systemet.

Lovgivning bygger på autoritet.
Autoritet bygger på klarhed.
Klarhed bygger på sprog.

Men her er sproget brudt.

Det mangler den paragraf, der aktiverer loven.
Det mangler den paragraf, der aktiverer ikrafttrædelsesloven.
Det mangler den paragraf, der formidler sammenhængen.
Der mangler noget.

For tilbage er kun en bekendtgørelse af lov – en LBK – der “ser officiel ud”,
men ikke må bære lovkraft.

Og borgeren efterlades med et lovsystem, der i praksis siger:

“Loven gælder – bare ikke her i loven.
Loven træder i kraft – bare ikke i loven selv.
Se i bekendtgørelsen af lov (LBK).
En lovebekendtgørelse uden lovgivende retsvirkning.”

Det er den reneste form for administrativ **i l l u s i o n**.

Den juridiske virkelighed bag illusionen.

Jeg påstår ikke, at skatten er ugyldig.

Jeg påstår ikke, at staten har gjort noget ulovligt.

Jeg påstår ikke, at systemet står uden hjemmel.

Jeg beskriver det, der står i dokumenterne:

Jeg som Borger kan ikke finde en paragraf, der sætter ikrafttrædelsesloven i kraft.

Jeg som Borger kan kun finde kildeskattelovens ikrafttrædelse i en LBK.

Derfor kan jeg som borger ikke spore lovens virkning gennem loven selv.

Det er ikke en fejl hos brugeren.

Det er en fejl i konstruktionen.

Eller også:

Er meningen, at borgeren ikke skal se det.

Og det er dér, Den Juridiske I l l u s i o n opstår.

Ikke i manipulation.

Ikke i konspiration.

Men i noget så simpelt som dette:

- En lov uden ikrafttrædelse.
- Med en lov bekendtgørelse, der bliver den eneste åbne dør.

Når juraen muligvis ikke længere står i loven,
så er loven blevet til en forestilling.

Fra forslag til forestilling.

I dansk forfatningsret fødes en lov ikke, når den vedtages.

Den fødes, når den sættes i **forestilling** for regenten.

Det er et af de mest oversete trin i hele vores retssystem.

Forløbet bør se således ud:

- Regeringen udarbejder et lovforslag.
- Forslaget fremsættes for Folketinget.
- Forslaget vedtages.
- Loven sættes i forestilling for regenten.
- Regenten stadfæster loven.
- Loven kundgøres i Lovtidende.

Disse trin udgør den normale, konstitutionelle fødekæde.

Det er her, LOV bliver til ret.

Især punkt 3 er centralt:

Forestillingen er øjeblikket, hvor Folketingets vilje møder regentens formelle autoritet.

Det er statens mest ceremonielle øjeblik, men samtidig en juridisk realitet:

- Loven er først LOV, når den er stadfæstet.
- Den er først gældende, når den er kundgjort.

Dette er en rituel og juridisk fødsel.

Har bliver forestilling til lov.

Når forestillingen forsvinder.

Men i kildeskattens tilfælde mangler offentligheden adgang til:

- lov 190's ikrafttrædelsesparagraf,
- en registreret dato for lov 190's virkning.
- Samt Ressortministeriets journalnummer.

I stedet for at finde den officielle lov fra 1968, møder man kun en bekendtgørelse af lov – LBK – fra 1969.

En LBK, som:

- ikke er en lov,
- ikke er vedtaget i Folketinget,
- ikke har været i Statsrådet,
- ikke kan stadfæstes,
- og ikke bør kunne træde en lov i kraft.

Alligevel er LBK 185/1969 den eneste tekst, hvor lovens ikrafttræden fremstår for borgeren.

Dermed er der sket en forskydning:

Loven fremstår, som om den er kundgjort i LBK'en – ikke i Lovtidende, ikke i Statsrådet, ikke i forestillingen.

Den glemte paragraf og Ikrafttrædelse.

Her opstår den egentlige illusion.

- Lov 100 (kildeskatteloven):
→ ingen § om egen ikrafttrædelse.
- Lov 190 (ikrafttrædelsesloven):
→ ingen § om egen ikrafttrædelse.

En lov uden ikrafttrædelse kan ikke virke.
Og en ikrafttrædelseslov uden ikrafttrædelse
kan ikke sætte nogen anden lov i kraft.

Det er ren logik.

Alligevel fremstår lov 190 som den lov, der starter lov 100.
Men hvordan aktiverer en lov, der aldrig selv blev aktiveret?

Svaret findes ikke i loven.

LBK 185 – den skjulte stedfortræder.

LBK'en tager lov 190's § 1 og skriver:

“Lov nr. 100 (...) træder i kraft den 1. januar 1970.”

Men denne tekst findes ikke længere som en selvstændig, af borgeren tilgængelig, kundgjort lov.
Den findes kun som et administrativt genoptryk.

Dermed opstår en sproglig konstruktion, hvor:

- LBK'en i praksis bliver den tekst, der bærer kundgørelsen i forstillingen for offentligheden,
- selv om en LBK efter sin natur kun bør referere til allerede kundgjorte love.

Så enten:

1. Har lov 190 været kundgjort – men er nu utilgængelig for borgeren, eller
2. Har LBK'en overtaget kundgørelsens praktiske rolle i offentligheden.

I begge tilfælde mister borgeren adgang til lovens fødsel.

Illusionens kerne: Loven uden forestilling.

Når en lov:

- ikke har sin egen ikrafttrædelse,
- ikke kan findes kundgjort,
- ikke kan spores gennem forestillingen,
- og kun kan læses gennem en LBK –

så bliver lovens fødsel skjult.

En lov uden ikrafttrædelse er kun et stykke papir. Uden virkning

Forestillingen som symbol.

I statens ritual er forestillingen øjeblikket, hvor regenten gør forslag til lov, til LOV.

Det er en erklæring om autoritet.

En løftehandling.

En bekendtgørelse af, at nu bliver Folketingets beslutning til statens vilje.

Nu bliver "ord" til virkelighed.

Når forestillingen ikke kan ses,
forsvinder noget grundlæggende:

- Offentlighed – borgerens indblik i magtens handlinger,
- Legitimitet – sammenhængen mellem tekst og virkning,
- Oprindelse – lovgivningens fødsel,
- Kontinuitet – kæden mellem fortid og nutid,
- Sikkerhed – som kun tydelig lovgivning kan give.

Og det er præcis dette, konstruktionen omkring kildeskatten rammer:

En lov uden fødsel.

En ikrafttrædelse uden paragraf.

En kundgørelse uden kundgørelse.

En bekendtgørelse af lov – altså en LBK – der bærer lovens vægt.

Det er ikke nødvendigvis ulovligt.

Det ændrer ikke nødvendigvis på skatteinddrivelsens praksis.

Men det bryder med den klarhed, som sandhed og gennemsigtighed kræver.

Men her slutter det ikke.

For når en lov mister sin fødsel,
sker der også noget med dens ansigt.

Den mister den synlighed,
der gør, at borgere kan se den,
forstå den,
pege på den
og verificere den.

Den mister den transparens,
der er selve grundstenen i et retssamfund.

Og i det mellemrum –
mellem det, der skulle være offentligt,
og det, som kun kan anes i lov bekendtgørelsens skygger –
står én sidste erkendelse tilbage:

At jura ikke blot er paragraffer,
men et sprog.

Et ritual.

En ceremoni, hvor staten viser sin magt og autoritet med ord.

Men når ordene mangler,
bliver rituel autoritet til rituel tavshed.

Når forestillingen ikke kan spores,
står loven tilbage uden sin stemme.

Når kundgørelsen ikke kan ses,
står borgeren uden det lys,
som lovens fødsel normalt kaster.

Det er dér illusionen bliver tydeligerer:

Ikke fordi noget skjules,
men fordi det, der burde være synligt,
aldrig blev lagt frem.

Ikke fordi systemet lyver,
men fordi det tier på det sted,
hvor det burde tale.

Ikke fordi loven ikke findes,
men fordi dens ikrafttrædelse
forsvandt mellem linjerne.

Og i den tavshed opstår spørgsmålet,
som intet system kan lukke ned:

**Hvordan kan vi kalde en lov fuldgyldig,
når ingen kan se, hvordan den blev til?**

Af Sune Sejer Nielsen
juni 2025.

Efterskrift: Når lovens ikrafttrædelse forsvinder.

En lov uden synlig ikrafttrædelse er ikke nødvendigvis et juridisk problem —
men det er altid et demokratisk.

Når en borger ikke kan finde:

- lovens kundgørelse,
- lovens ikrafttrædelsesparagraf,
- eller den mekanisme, der gjorde loven gældende,

svækkes ikke selve loven, men tilliden til lovgivningen.

Det handler ikke om fejl.

Det handler ikke om mistanke.

Det handler om noget langt simplere:

Gennemsigtighed er fundamentet i et retssamfund.

Manglende gennemsigtighed er fundamentet for tvivl.

Kildeskatteloven virker i praksis og administreres hver dag.
Men i historikken findes et hul, ingen myndighed har lukket,
og som ingen officiel instans henviser til:

- Den første ikrafttrædelseslov fra 1967 bortfalder ved valg.
- Den næste ikrafttrædelseslov fra 1968 mangler sin egen ikrafttrædelsesparagraf.

Grundloven giver to diskrete mekanismer til at stoppe et lovforslag uden offentlighedens opmærksomhed:

1. **Undladt stadfæstelse i Statsrådet,**
2. **Bortfald ved valg eller udløb af samling.**

Og bemærkelsesværdigt er det,
at netop de to lovkomplekser, der i dag pålægger borgerne mest straf og pligt som “person” —
Straffeloven og Kildeskatteloven —
begge er blevet sat i kraft via ikrafttrædelseslove,
efter at disse mekanismer har været i spil.

Det kan være tilfældigt.
Det kan være historisk betinget.
Men det forklares ingen steder.

Ingen kommentarer.
Ingen tekniske noter.
Ingen paragrafhenvvisning til lovens virkningsdag.

Tilbage står en kontrollerbar kendsgerning:

Den centrale lovtæst kan ikke findes i sin oprindelige virkningsform.

En stat skal kunne vise sin lov.
En borger skal kunne læse sin pligt.

Og et system, der ikke fuldt ud kan fremvise det juridiske grundlag
for landets mest anvendte lov, efterlader et spørgsmål,
der ikke forsvinder af sig selv:

**Hvordan kan en lov være “gældende”,
når dens ikrafttrædelse ikke kan dokumenteres?**

Det er ikke bare en anklage.
Det er en konstatering.

Det er kernen.
Det er bristen.
Det er illusionens skarpeste punkt.